Vilijem Pol Jang

Povratak u KOLIBU

Put ka iskupljenju

Preveo
Nikola Pajvančić

Laguna

Naslov originala

Wm. Paul Young
Return to the Shack
A Journey into Redemption

Copyright © 2026 by William Paul Young
This edition published by arrangement with Worthy Books, an imprint of Hachette Book Group, Inc., New York, NY, USA. All rights reserved.

Translation copyright © 2026 za srpsko izdanje, LAGUNA

Svoj mojoj braći i prijateljima u Odeljenju 2
(odeljenju za osuđenike na smrt), u zatvoru
najstrožeg režima *Riverbend* u Nešvilu, u Tenesiju, SAD:

Bez vas ova knjiga ne bi postojala.

Iz naših odnosa rodila se ideja za ovu priču.
Mnogo vas volim.

„Beton i čelik nemaju šta da kažu o slobodi.
Sloboda je ono što se događa u ljudskom srcu."
– Harold

Sadržaj

Prve reči . . . . . .
1. Pismo od kuće 15
2. Raskršća 19
3. Zahtev 25
4. Zatamnjenje 34
5. Povratak u kolibu 43
6. Odrastanje je teško 51
7. Jednodušno 65
8. Počeci 74
9. Šta je slabo? Ljubav nije 84
10. Uđite ovde, svi koji ostavljate nadu 97
11. Parabole i druge tajne 121
12. Snajperski hitac 137
13. Srdžbe sećanja 148
14. Povratak u kolibu… s jednim gostom 164
15. Nisi ovde sa mnom 175

16. Proklizavanje 182
17. Insekti 187
18. Kletve i ispovesti 196
19. Milost i Trenutak 211
20. Bog u našim senkama 230
21. Uteha ispovesti 236
22. Pravda 246
23. Zašto da ne? 255
24. Oslobođena volja 262
25. Oči koje vide 284
Epilog 292
Napomene autora i izjave zahvalnosti 297
Beleška o autoru 307

PRVE REČI

Mislim da u životu nisam upoznao osobu koja nema nikakvih nedoumica u vezi s verom, Bogom, patnjom ili smrću. Isto tako, nikada nisam poznavao čoveka koji se s tim pitanjima bori više od Mekenzija Alena Filipsa. Kad je reč o veri i poverenju, Mek je nepopustljiv i neumoljiv; njegova tvrdoglava predanost i zadrta upornost bude u meni divljenje, a ponekad i strepnju. Ne znam šta je to u njemu, ali on se rve sa pitanjima koja drugi ljudi i ne primećuju. Najčudnije je što se, kad se susretne s istinom, često ispostavi da je isuviše povređen da bi je i sam iskusio. Pa ipak, upravo to što je vidi neprestano ga tera da napreduje – ili možda da se uzdiže. Ponekad se oklizne, ali otrese prašinu sa sebe i nastavi da se menja, polako, korak po korak. Njegova odlučnost povukla je i mene za njim, i zahvaljujući njegovom ogromnom trudu postao sam bolji čovek.

Zovem se Vili, a Mek mi je najbolji prijatelj već nekoliko desetina godina. Da budemo načisto, on nije nikakav svetac, barem ne u klasičnom smislu onih „svetaca iz davnina" koje su slavili zbog njihove svetosti i spokojstva u molitvi. Mek je

više svetac mangupskog kova, poput Simona Petra ili kralja Davida. Kad malo bolje razmislim, više liči na gotovo svakog muškarca iz hebrejske Biblije – onoga što mi na Zapadu nazivamo Starim zavetom – koji nekako, gotovo uprkos samom sebi, večito nailazi na Božju Ljubav. Pretpostavljam da se mnogi od nas uklapaju u taj opis, ali strah nas navodi da istinu o svojim borbama s verom krijemo iza pobedonosnih osmeha nedeljom ujutru.

„Ko ne bi bio sumnjičav kada čuje kako čovek tvrdi da je proveo čitav vikend s Bogom? I to u kolibi? I to ne u bilo kojoj kolibi?"

Tako sam pre dosta godina započeo svoj prethodni dnevnik. Vođenje dnevnika oduvek mi je pomagalo da uredim svoj unutrašnji svet. Prikupljam i iznosim svoje misli, istovremeno beležeći uspomene, razgovore i događaje. Oni se ne tiču samo mene nego i mojih prijatelja, porodice, nepoznatih ljudi, pa čak i neprijatelja. Zatim sve te raznorodne delić̀e sklapam i pretvaram u nešto nalik na knjigu.

Radi ove priče dopustio sam sebi izvesnu stvaralačku slobodu. Retko ću se pojavljivati kao pripovedač. Umesto toga, odlučio sam da sebe predstavim kao jednog od likova, saputnika na Mekovom putovanju, što uistinu i jesam.

Pisanje je za mene čudesan proces. Počinjem da uočavam obrasce, nalik rečnim strujama koje se spajaju s drugima, a ipak zadržavaju sopstvenu posebnost. Talasi se prožimaju, ulaze jedni u druge i iz njih izlaze. Jedan život prepliće se s drugim, zatim nastavlja dalje da bi se pojavio na nekom drugom mestu i nakratko ukrstio s još jednim. Počeo sam da verujem kako svaki susret ostavlja trag, talog ljubavi ili straha, kontrole ili poverenja, dobra ili zla. To može biti udarac, modrica, poljubac ili zagrljaj. Pretpostavljam da mnogo toga zavisi od svega što je taj tok pokupio na svom

putovanju, od načina na koji se susretao s drugim strujama i od onoga što je zadržao ili odbacio. Nadam se da svaki talasić postaje svetliji dok se približava moru i neprimetno se s njim stapa – da je to međusobno prožimanje u kome svako ipak uspeva da sačuva svoju jedinstvenu ličnost.

Ovo što sam upravo napisao tera me na smeh. Zvuči kao da znam o čemu govorim. Ali istina je za mene uglavnom i dalje tajna. Nazirem je, ali ne mogu da obuhvatim celinu, i mada odjekuje u „onome u meni koji zna", ipak lako izmiče iz šaka mog unutrašnjeg bića.

Ponešto od ovoga što sada držite u rukama rastrglo me je na komade. Ponekad sam morao da se udaljim od ovih stranica i odem u planine da se smirim. Međutim, ni udaljenost nije zaustavljala suze, pa mi je u nekim od tih lutanja trebalo mnogo vremena da ponovo jasno ugledam stazu, jer me je zaslepljivao plač rastrzanog i uzdrmanog srca. Takav unutrašnji metež ume da razotkrije žarišta tuge i čežnje koja su uspavana i skrivena počivala u tajnim odajama duše. Bez obzira šta sam osećao, ispostavilo se da sam ipak nastavljao napred.

Hvala Bogu – i to doslovno – što se Mek oženio Nan. Naravno, i ona je u brak donela sopstveni prtljag, ali sve u svemu, ona mnogo jasnije vidi istinu i upornije je izgovara nego on. Najčešće poučava sopstvenim primerom. Nan ne okleva da se zauzme za ono što smatra ispravnim i životvornim, i odluke donosi iz odanosti i Meku i samoj sebi. Dokaze za to pronaći ćete na ovim stranicama. Ljudi koji je poznaju smatraju da je mudra. Ona misli da je to samo zdrav razum.

Jedan franjevac, koji živi u celibatu, jednom prilikom mi je rekao – koliko god neobično zvučalo – da brak smatra jednim od najvećih Božjih darova ljudima. Zašto? Zato što ima moć da nas „zarobi" – zajedno sa svim našim glupostima,

gordostima, stidom, očekivanjima, traumama i svim ostalim – unutar odnosa koji nas pogađa u najosetljivija mesta, ali nam istovremeno pomaže da rastemo i zaceljujemo. Bekstvo iz braka ne bi smelo da bude lako. Razvod je danas postao toliko uobičajena pojava da nas čudi kad upoznamo nekoga ko je decenijama u braku s istom osobom. Možda je tako zato što je danas lakše otići nego raditi na odnosu i ostati veran zavetima.

Za deset godina mnogo toga se dogodi i promeni. Deca odrastu, pronađu sopstveni put, donose sopstvene odluke, a potrebna je mudrost stečena kroz mnoga posrtanja da bismo znali kada i kako da ih pustimo iz sigurnosti svog naručja i da stanemo s njima licem u lice. Prijateljstva dolaze i prolaze ili ostaju i produbljuju se. Voljeni ljudi umiru. Drugi se razbole. Neki koji bi s godinama mogli omekšati postaju sve tvrđi, dok drugi, nekada tvrdi, postaju nežni kao mlada biljka.

I svet je u neprestanom previranju; njegov spoljni vid se menja, ali, nažalost, često ostaje izraz povređenosti, moći ili pohlepe – a sve su to izdanci straha. Svakom čoveku se iz dana u dan pružaju prilike da pomogne ili da povredi, da promišljeno odgovori ili nagonski reaguje, da se moli ili proklinje, da se promeni ili otvrdne, da raširi ruke ili podigne zidove, da oprosti ili čuva mržnju, da uči ili da se okameni, da ohrabri ili obezvredi, da veruje ili kontroliše, da se plaši ili da voli. Mek nije izuzetak. Nismo ni vi ni ja.

Ne morate pročitati moj prethodni dnevnik o Meku da biste razumeli većinu onoga s čime ćete se susresti na ovim stranicama. Verovatno bi trebalo da napomenem da kad neko spomene Saraju, to je jedno od imena za Sveti duh.

Imam Mekovu i Naninu dozvolu da prenesem sate i sate i sate naših razgovora. Mnogo sam razmišljao o tome zašto

u svojoj prvoj knjizi nisam dao više prostora Nan, ali tada sam bio usredsređen na unutrašnje putovanje samo jednog čoveka. Ovo je priča o tome kako taj čovek sada zakoračuje u *stvarni* svet i u zajednicu odnosa – i šta usput uči.

Šta sledi posle neverovatnog duhovnog iskustva poput onoga koje je Mek doživeo u kolibi? Kako se talasi tog iskustva šire kroz našu svakodnevicu, sa svim njenim sitnicama? Verujemo li u njega i posle mnogo vremena ili ono počinje da bledi, zajedno s našim poverenjem u sebe i snagom onoga što smo „nekada davno" doživeli?

Osim toga, jedno je oprostiti apstraktnoj predstavi o čoveku koji nam je naneo strašno zlo, kao taj čovek što je oteo i ubio Mekovu kćer Misi, ali šta ako se nađemo s njim licem u lice? Šta onda? Da li oproštaj sazreva? Je li to proces? Gde je Bog kada osećamo samo mržnju, bol i patnju?

Knjiga koju držite u rukama moj je pokušaj da prikupim i predstavim način na koji se moj dragi prijatelj Mekenzi Alen Filips borio s tim i drugim pitanjima, pa i sa pitanjima koja nije ni znao da postavlja. Zar život nije upravo takav? Čini se da se u svakom odgovoru krije novo pitanje koje čeka da bude postavljeno i vodi nas ka još dubljim tajnama. Ponekad me to izluđuje, ali postepeno shvatam da mi se dopada. Možda jedno dobro pitanje vredi koliko hiljadu odgovora.

Bliski prijatelji, a izgleda ponekad i sam Bog, zovu ga „Mek". Nekada su ga svi zvali Alen, ali otkako je doživeo ono u kolibi, to je sve ređe. Ponekad ga neki od nas zovu i „Map". Nisam siguran odakle taj nadimak potiče niti kako je nastao. Verovatno ima neke veze s njegovim inicijalima. Njegov život vidimo kao neku vrstu mape, zgužvanog vodiča na putovanju donekle sličnom onome mnogih od nas. On smatra da je taj nadimak glup, ali kada je to prijatelje sprečilo da vas podsećaju na ono što vam ide na živce?

Kad kažem *slično putovanje*, mislim na to da svako od nas prolazi kroz predeo u kome se javljaju srodne, pa čak i paralelne teme. Svi se borimo s bolom i gubitkom, kao i s pitanjima o životu, smislu, Bogu i svrsi. Borimo se sa svojim demonima i zavisnostima. Ne govorim samo o telesnim zavisnostima, koje su često spoljašnji izraz dubljih borbi i rana, nego i o zavisnosti od mržnje prema sebi, kontrole, perfekcionizma, stida, sumnje u sebe i sličnog. Te nesnosne zverčice usele se u nas i našu vrlinu zamenjuju sitnim šapatima smrti. Nijedna od tih optužbi ne govori istinu o tome ko „ja" zaista jesam, iako tvrde da to čine. A to zbunjuje. Pretpostavljam da je reč o pitanju identiteta.

Kao što je bio slučaj s *Kolibom*, ova knjiga je više Mekova zamisao nego moja. On, kao i ja, smatra da se vredi osvrnuti na proteklu godinu i da bi ta priča jednog dana mogla čak postati dar za Nan i decu. Ipak, blago rečeno, i dalje mu je neprijatno da piše, mada zna da mu pisanje pomaže da razjasni ono što s mukom pretače u reči. Zato me je još jednom zamolio da budem Aron njegovom Mojsiju, ako razumete šta hoću da kažem. Nije morao mnogo da me nagovara.

Možda ćete čitajući ove stranice pronaći mapu, možda ćete ugledati nešto dublje i istinitije u sebi, otkriti neku svoju ranu ili sklonost da ranjavate druge a koja može biti isceljena, osloboditi se zla koje vam je naneto, produbiti odnose u kojima živite ili steći uzvišenije poimanje Ljubavi koja vas, korak po korak, poziva napred. To prepuštam Bogu, ili Ljubavi, ili kako god da nazivate silu višu od sebe. Ne verujem da Ljubav gradi puteve koji ne vode nikuda. U liftu koji se spušta ka dnu možete izaći na bilo kom spratu, i tamo ćete pronaći Ljubav. Ja sam je pronašao.

Vili

1

Pismo od kuće

U tebe je izbrojeno moje potucanje,
suze se moje čuvaju u sudu kod tebe
one su u knjizi tvojoj.

– Psalam 56:8

Draga moja Misi,

Danas bi napunila šesnaest godina, pa sam rešio da pokušam da ti napišem pismo. Pretpostavljam da zaista još imaš šesnaest, samo nisam siguran kako Tata računa vreme kada jednom „odapnemo" i izbavimo se iz stega ovog sveta i njegovog vremenskog toka.

Pitam se, da si ovde, da li bi imala dečka i možda već zaključila da nije dovoljno dobar za tebe? Ili bi se spremala za fakultet? Pitam se šta bi želela da studiraš. Bube? Da li sam te ja naučio da voziš, ili je to učinila mama? Da, verovatno je mama. Da li bi onu tvoju prirodnu radost i oduševljenje već izgazili drugi, koji ne umeju da vide i cene jednostavne stvari?

Jedna zalutala kišna kap pala je Meku na teme. Na trenutak je digao lice prema oblacima koji su se skupljali, a zatim ponovo spustio olovku na papir.

Misi, da li bih ti i dalje bio drag ili bih rekao ili učinio neku glupost i povredio te? Kad bih ušao u sobu, da li bi skrenula pogled ili bi ti oči zasjale? Ponekad bih pristao i na to da skreće pogled, samo da budem u istoj sobi s tobom.

Ako ti ova poruka stigne, onda znaš i kako su ostala deca i šta rade, verovatno bolje nego ja. Ovih dana sam sasvim sam, pošto smo tvoja mama i ja…

Ponovo je zastao.

… rešili da se malo odmorimo jedno od drugog. Čini mi se kao da se umorila čekajući da je sustignem. Uvek sam teško prihvatao rizik koji nosi izgovorena reč. Previše toga ostavljam neizgovoreno, a onda to neizgovoreno počne da živi sopstvenim životom, gotovo kao uljez u kući. Nema odbrane od nečega što sam pozoveš. Nema opravdanja. Naprosto sam u tome slab. Nekada sam mnogo više govorio, kad sam bio otprilike tvojih godina, ali tada sam rečima prikrivao strah i stid ili sam pokušavao da ostavim snažan utisak, kako bih dobio makar mrvice naklonosti ili dobrote. Neke se stvari menjaju, ali tek malo-pomalo, a put je dug i često težak. Možeš li, molim te, da se pomoliš za mene?

Ponekad vidim da me tvoja mama još voli. Znaš onaj njen osmeh koji joj tako lako zablista na licu. Ponekad ga ugledam. Međutim, ne dopušta mu da potraje niti da bude namenjen meni, jer mislim da se plaši da bih ga mogao protumačiti kao poziv, a ona za to još nije spremna. Zato čekam i nadam se da i ona čeka. Isus sve to zna. Stalno razgovaram s njim o svemu. Verovatno ti on javlja novosti. Ima moju dozvolu.

* * *

Izvini, morao sam da nakratko prekinem. Čuo sam kako neka kola stižu na prilaz, ali kad sam izašao, tvoja mama je već otišla. Napravila ti je rođendansku tortu, kao i svake godine, i ostavila je na tremu. Nema čestitke, samo torta. Fotografisaću je. Na njoj piše: „16… Volela bih da si ovde."

Možda tek sada počinje da dodiruje sopstvenu *Veliku tugu*. Valjda je nekim ljudima potrebno više vremena da tuga izbije na površinu. Ona je uvek morala da bude jača u našoj vezi. Sada, kad su svi otišli, ostala je sama sa svojim mislima i srce kao da joj se pohabalo po ivicama. Mislim da je trenutno previše podsećam na ono čega više nema. Kao da neki delovi našeg putovanja ne mogu da se prenesu rečima niti podele s drugima. Moj put je za mene i dalje zagonetka, a za druge je verovatno to i više. Zapravo ne znam je li išta od ovoga što ti pišem istina. Zbunjen sam i, ako ću bar na trenutak biti iskren… boli me.

Misi, nisam siguran kako da ti pošaljem ovo pismo. Možda ću naložiti vatricu ovde u dvorištu i poslati ti ga kroz plamen. Verujem da će ti Saraju, ili možda neki anđeo, lično predati moje reči zajedno s ponekom suzom. Verujem da Tata čuva sve što je dragoceno.

Dobro, dosta za sada. Izgleda da će kiša, a želim da ti ovo pošaljem pre nego što se toliko pokvasi da ne može da gori.

Voleću te zauvek… i ja želim da si ovde,
Tata

Mek je doneo tortu u dvorište i stavio je ispred stolice dok je dovršavao pismo. Kratko je oklevao, a zatim je odneo

pismo do ognjišta i zapalio ga dugačkim upaljačem, istog časa kad je počela kiša. Nije to bila ona silovita južnjačka provala oblaka, ali je ipak prerasla u pravi pljusak kakvi su česti na severozapadu. Vratio se do stolice, seo i spustio pogled na tortu, koja je počela da se rastapa, dok su se njegove suze mešale s kišom. Nastavio je da gleda kako se majčin izraz ljubavi topi i gubi oblik.

U tom trenutku osećao se izgubljeno. I njegova nada je slabila, ali je još nije sasvim izgubio. Čuo je mirni i tihi glas Ljubavi kako plače u njemu i zajedno s njim. Izabrao je da veruje toj tuzi i da veruje kako je ona jedan od najčistijih izraza ljubavi. Nastavio je da gleda kako torta propada, kako se boje razlivaju i mešaju, a reči krive i stapaju s gnjecavom masom.

Da je Mek digao pogled, video bi kako se u daljini oblaci razilaze, sunce pomalja, a predivna duga pruža s jednog horizonta do drugog. On je međutim i dalje gledao dole, i dok je torta gubila oblik, a kiša želju da blagosilja zemlju, ustao je, obrisao oči rukavom mokre košulje, još jednom pogledao ognjište, a zatim se okrenuo i vratio u praznu kuću.

2

Raskršća

„Ono od čega bežimo nas progoni,
a ono sa čime se suočimo nas preobražava.“

– Dejvid Kesler

Telefon je zvonio. Bio je to stari zidni aparat, s kablom dugim četiri i po metra, postavljen kraj kliznih vrata koja vode na terasu. Odatle se videla čitava dolina. Mek nije znao zašto ga još čuva. Možda je to bio jedan od načina na koje se drži za stara vremena, jedva, vrhovima prstiju. Njegovi unuci obožavali su taj telefon „za igranje“ i neprestano su se čudili što okretanjem brojeva na brojčaniku zaista mogu nekoga da pozovu.

Znao je da je verovatno Kejt. Osim automatizovanih poziva, retko ga je neko drugi zvao na tu prastaru fiksnu liniju. Duboko je udahnuo pre nego što se javio.

„Halo?“

„Zdravo, je li to onaj čudak?“ Prijalo mu je što čuje Kejtin glas.

„Glavom i bradom. Je li to ona buntovnica?“

„Glavom i bradom!“, uzviknula je, oponašajući ga.

„Šta ima, Kejt? Zoveš da proveriš jesam li dobro?“

„Da. Znam da ti Misin rođendan uvek teško pada. A pošto se između tebe i mame dešava to što se dešava, htela sam da čujem kako si.“

Mek se nakašljao. „Još radim na sebi. Mama je svratila i donela divnu rođendansku tortu, ali mimoišli smo se, a onda sam pustio da se torta rastopi na kiši. Mislim da postoji neka pesma o tome, samo ne mogu da se setim koja. Možda od *Linkin Park*? A možda i nije.“ Glas mu je utihnuo.

„Koliko ja tebe volim, tatice.“

Mek je skrenuo pogled s telefona, kao da želi da se uveri da ga ona ne može videti. Ponovo se nakašljao.

„Znam, Kejt, i ja volim tebe. Dušo, ako ti ikada zatreba srce, daću ti svoje.“ Glas ga je izdao kod poslednje reči.

Sada je s obe strane zavladala tišina. Mek je seo u svoju najudobniju fotelju, onu iz koje ima pogled na dvorište. Kejt se prva pribrala.

„Uzgred, pesma je ’*MacArthur Park*’.“ Oboje su se nasmejali. Mek je bio poznat po tome što uvek brka pesme.

„Jesi li se čuo s nekim od ostalih?“, nastavila je Kejt.

„Ovaj, još nisam. Svi su mnogo zauzeti. Ponosan sam na svakog od…“

„Znam da si ponosan, tata. Ovo nije takmičenje.“

Mek se tiho nasmejao. „Znam. Šta da radim, stara navika. Ako se dobro sećam, vuče korene još od Adama. Pokrivanje sopstvene guzice.“

Nasmejala se i napetost je popustila.

„Jesi li se ti čula s nekim od njih?“, upitao je Mek.

„Samo s Džošom.“ Kejt je uzdahnula. „Zove me najmanje jednom nedeljno da mi drži propovedi o mom životu i mojim odlukama. Znam da me voli i da pokušava da me spase od pakla, ali, pobogu, tata, ponekad mi dođe da ga zveknem.

Otkako je odlučio da postane propovednik, mnogo je naporan i nadmen, a ponekad čak i zloban."

„Baš mi je žao što to čujem. Pretpostavljam da svi na različite načine pokušavamo da pobegnemo od svojih rana. On ima dobre namere, mada je to ponekad teško uočiti. Kad smo već kod toga, kako si ti?"

„Uglavnom sam dobro. Jutros sam dobila žeton za prvih godinu dana i…"

„O, Kejt, čestitam! Mnogo mi je žao što nisam bio tamo. Hteo sam da dođem, a onda sam potpuno zaboravio. Toliko sam se izgubio u sopstvenim problemima da sam to potpuno smetnuo…"

„Tata. Stvarno nije problem. Shvatam. Ovo je težak dan za sve nas. Bilo mi je lakše zato što sam bila u društvu ljudi iz programa 'Dvanaest koraka', ali ipak je prilično mučno. Ne mogu da verujem da si me pre godinu dana, baš na Misin rođendan, odveo na moj prvi sastanak Anonimnih alkoholičara."

Kada je izgovorila sestrino ime, Kejt je zaplakala, a Mek se osetio potpuno bespomoćno. Želeo je da joj pomogne i sve popravi, ali posle mnogih sastanaka na koje je išao s njom naučio je da ne treba on da je spasava.

„Žao mi je, dušo. Ponosan sam na tebe, i uvek ću biti uz tebe. Godinu dana je ogromna stvar. Zapamti, radimo ono što treba dan po dan, trenutak po trenutak."

Čuo je kako Kejt duva nos, i dok je čekao, i on je uradio isto.

Najzad se pribrala dovoljno da progovori.

„Mnogo ti hvala, tatice. Uglavnom je teško, ali je i dobro. Samo nemojte da mi ti ili mama umrete. Ne znam šta bih bez vas."

Jedino što je mogao da kaže bilo je: „Ne planiram da vas uskoro napustim, mila moja."

„To je dobro, jer sam sigurna da s ovim ne bih mogla da se izborim sama."

Tišina je bila teška. Mek je naslonio glavu na naslon fotelje. Kada je Kejt promenila temu, glas joj je i dalje zvučao ozbiljno.

„Nego, mogu li nešto da te pitam?"

„Naravno."

„Da li još veruješ da je ono bilo stvarno? Ono sa Tatom, i sve ostalo?"

„Misliš na ono što sam doživeo u kolibi?"

„Da."

Nije odmah odgovorio. „Često razmišljam o tome." Oklevao je. „Nisam sasvim siguran da li je bilo *zaista* stvarno, ali nikada nisam uspeo ni da ubedim sebe da nije bilo istinito."

„Kako nešto može biti istinito a da nije stvarno?"

„Znaš, kao snovi, priče ili parabole. Takve stvari. Možda nisu stvarne u smislu da govore o nekoj stvarnoj osobi od krvi i mesa kojoj možeš da priđeš i da je dodirneš, ali ipak su istinite. Dobri Samarićanin, Božićna priča ili zmija koja govori."

„Misliš na zmiju iz rajskog vrta?"

Nasmejao se. „Hoću da kažem da metafore nisu doslovno stvarne, ali svakako mogu biti istinite. Znamo da Isus nije vekna hleba, pa ipak je istina da je Isus hleb života. Metafora."

„Aha, kao kad je Bog jedna čudesna crnkinja?"

Mek se ponovo nasmejao. „Upravo tako! Ili kada je Bog lav ili jagnje. Ali ako metaforu pokušaš da shvatiš doslovno, upašćeš u brojne probleme. Bog kao Otac jeste metafora, baš kao kada su Bog i Isus u Bibliji prikazani kao kvočke koje okupljaju piliće. Po mom mišljenju, ako već nešto treba da shvatamo doslovno, onda bi to trebalo da bude nešto poput Besede na gori."

„Dakle, ono što si doživeo možda nije bilo stvarno, ali jeste istinito?"

„Pa, stvarno je da sam doživeo to što sam doživeo, ali teško mi je da to pojmim. I dalje ima mnogo pitanja. Mnogo toga ne razumem. To iskustvo mi je sve promenilo, ma koliko suludo zvučalo, i u najdubljim dubinama srca i duše znam da je bilo istinito… i da je i dalje istinito." Zastao je. „Izvini, šta si me ono pitala?"

„Da li još veruješ da je bilo stvarno?"

„Da. Ili bar najčešće verujem. Imam i ja trenutaka sumnje, ali ne mogu da izbrišem ono što sam video, čuo i osetio. A i uhvatili smo zlikovca."

„Da, i to je tačno. Ali, tata, ja se još mučim s tim Bogom."

„Znam, dušo. Postoji mnogo razloga da ti ne veruješ… nikome. Sećaš li se koliko ti je trebalo da odeš na prvi sastanak Anonimnih alkoholičara? Mislila si da sve držiš pod kontrolom i verovala da su ti sopstvene snage dovoljne. A onda se pokazalo da nije tako. A kasnije, kada si najzad progovorila na sastanku, rizikovala si i potpuno se ogolila pred drugima. Za to je bilo potrebno veliko poverenje."

„Tata" – Kejt je ponovo oklevala – „meni je teško da verujem i još se borim s tim da verujem u Boga kao višu silu."

„Ma samo daj sebi vremena. Deo tvog programa, jedanaesti korak ako se dobro sećam, jeste da poboljšaš svoj svesni dodir s Bogom onako kako ga shvataš."

„Pa, radije ću izabrati brižnu crnkinju nego Boga kako ga Džoš shvata."

Mek se tiho nasmejao, ustao, okrenuo se i prišao velikom prozoru koji gleda niz padinu. „I ja. Bilo bi tužno kada bi Džošov Bog bio poput tvoje zavisnosti od alkohola. Da gospodari tobom, ali da te ne voli. Usudi se da poveruješ kako se može živeti bez tog boga. U početku je zastrašujuće, ali možda je život bez njega bolji. Program treba da nas poveže s Bogom koji voli, brine i prašta, i da isceli našu predstavu o Bogu."

„To kod mene ide sporo“, priznala je Kejt.

„Jasno. Ni meni ne ide naročito dobro. Mislim da jednostavno treba da uradimo sledeću ispravnu stvar i vidimo kako će se sve odvijati. Poverenje se gradi čitavog života, a ono što traje čitav život ne možemo požurivati.“

„Grrrr“, zarežala je Kejt. „Samo bih volela da ne traje toliko dugo.“

„Da, i ja“, odgovorio je Mek. „Ali mislim da su ljudska bića tako neverovatno sazdana da brza rešenja jednostavno nisu moguća.“

„Nekako bih volela da to što si rekao nema smisla, ali ima. Hvala ti.“

Spustilo se veče, a oblaci su se razmakli taman toliko da se ukažu mesec i njegova pratnja. Oboje su sedeli u prisustvu onog drugog, voljenog i svetog.

Kejt je najzad duboko uzdahnula i progovorila. „Tatice, sad moram da idem. Hoću da pozovem mamu pre nego što bude suviše kasno, da čujem kako je ona. Zvala me je ranije, ali telefon mi je bio utišan pa se nisam javila. Mogu li nešto da učinim za tebe?“

„Ne. Dovoljno je što sam ti čuo glas.“

Poželeli su jedno drugom laku noć i prekinuli vezu. Mek je još nekoliko minuta sedeo i šapatom izgovarao molitvu zahvalnosti. Zatim je ustao, pogasio svetla i polako se popeo stepenicama, radujući se olakšanju zaborava koje donosi san.

3

Zahtev

Ništa nije tako bolno za ljudski um
kao velika i nagla promena.

– Meri Šeli

Bilo je kasno popodne narednog dana. Mek je pijuckao kafu i gledao kroz prozor dnevne sobe kako uz prilaz stiže ogroman džip. Na trenutak ga je zbunjeno posmatrao, a zatim je izašao da ga dočeka.

Sunce je najzad procvetalo, a njegova toplota obasjavala je travu, posutu tečnim dijamantima posle nedavne kiše. Mek je primetio kako se udaljeni oblaci razilaze i kako poslednji tragovi duge brzo blede.

Bio mu je dovoljan samo čas da prepozna prvu osobu koja je izašla iz vozila. Bila je gotovo ista kakvu ju je pamtio: vitka, sitna, u pantalonama i uredno ispeglanoj bluzi, žustra i puna energije.

„Sem? Ovaj, hoću reći, agent Vikovski?“

Nasmejala se. „I dalje može Sem. A ti si i dalje Mek?“

„Verovatno ću biti sve do smrti.“ Osmehnuo se i pružio joj ruku. „Agent Samanta Vikovski je jedna od poslednjih

osoba koje bih očekivao da se pojave pred mojom kućom ovog lepog dana na američkom severozapadu. Jesam li u nekakvoj nevolji?"

Sada se Sem glasno nasmejala. „Ma kakvi." Spustila je glas. „Da si u nevolji, pozvala bih te da ti dam malo fore da zbrišeš." Namignula mu je.

„Pa, onda uđi na kafu. Drago mi je što te vidim!"

Okrenula se prema dva čoveka koji su došli s njom. Obojica su na sebi imali ispeglane pantalone i košulje. Jedan je rekao da bi vrlo rado popio kafu, dok je drugi izvadio mobilni telefon i pokazao da prvo mora nekoga da pozove.

„Dobar dan, gospodine Filipse. Ja sam Amir, a onaj tamo što telefonira je Bili. Pre nekoliko nedelja oženio se ženom koja je za njega prava premija, i još se nije oporavio."

Mek se nasmejao. „Nadam se da se nikada neće oporaviti."

Poveo je agente u kuću. Pokazao im je gde je kupatilo, ali su oboje odbili i pošli za njim u glavnu prostoriju, nastalu spajanjem kuhinje i dnevne sobe. Mek je uzeo bokal s kafom.

„Ova kafa je skoro pri kraju, i radije bih vam skuvao svežu. Severozapad je na glasu po dobroj kafi, i ne bih voleo da baš ja narušim taj ugled. U onoj crvenoj kutiji tamo ima keksa. Poslužite se i osećajte se kao kod kuće."

„Mogu li da pomognem?", ponudio se Amir.

„Naravno", odgovorio je Mek. „U ormariću gore, desno od frižidera, nalaze se šećer, razni zaslađivači i med. Kašičice su u fioci desno od sudopere. Ponestalo mi je salveta, pa ćemo morati da se poslužimo papirnim ubrusima."

Dok su se Mek i Amir motali po kuhinji, Sem je prišla prozoru što je gledao na popločani deo dvorišta, koje su okruživali raznoliki visoki borovi i gotovo golo listopadno drveće. Posmatrala je kolibrija koji je plesao i promicao pored prozora, a zatim se vratio da razgleda hranilice.

„Divno ste ovo sredili."

„Pa, već dugo živimo ovde. Tu smo podigli svu decu i gledali ih kako odrastaju i odlaze. Kuća je na dobrom mestu, Nan ne mora predugo da putuje na posao, a moja radna soba je u prizemlju."

„Imam jedno pitanje", rekla je Sem. „Pomalo me zbunjuje što u zadnjem dvorištu imaš nešto što liči na rastopljenu tortu. Je li to nekom tvom šumskom drugaru bio rođendan?"

Pružio joj je šolju iz koje se pušilo i nasmešio se. „U pravu si, jeste rođendanska torta. Nan ju je napravila." Zastao je. „Misi bi juče napunila šesnaest godina."

„O, Mek, mnogo mi je žao. Nisam htela da…"

„Sve je u redu. Stvarno."

„Pa", brzo je dodala, „možemo da dođemo neki drugi put. Izvini što smo ovako banuli…"

„Ne." Mek ju je prekinuo. „Zapravo mi prija što danas imam društvo. Pomaže mi."

Sem je klimnula glavom. „A Nan? Nadala sam se da će i ona biti ovde."

„S prijateljima je. I ona tuguje na svoj način." Mek je brzo promenio temu. „Nego, šta ima kod tebe? U kojoj si sada… oblasnoj kancelariji? Jesi li postala nekakav superagent?"

Sem se nasmešila. „Ma kakvi. U Birou moraš da imaš staž od sto dvadeset tri godine da bi postao superagent. Moraš da dokažeš da poseduješ moć besmrtnosti. Za sada u tome još niko nije uspeo, ali nada poslednja umire." Digla je šolju i pažljivo otpila gutljaj.

„Oho, odlična kafa", uzviknula je. „Ne, i dalje sam agent FBI-ja. Imala sam prilike da napredujem, ali mnogo više volim rad na terenu nego u kancelariji, pa sam zato još ovde. Nas troje radimo u Čikagu, ali razmišljam da se preselim negde na zapad, možda u Los Anđeles."